

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **17.10.2025**

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi'nin Eylül 2025 raporuna göre, yalnızca bu ay içerisinde en az 206 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiş, her gün ortalama 7 işçi çalışırken öldürülmüştür. 2025 yılının ilk dokuz ayında yaşamını yitiren işçi sayısı 1566'ya yükselmiştir. Bu tablo, işçilerin hem alın terinin karşılığının hem de can güvenliğinin patronun iki dudağı arasında olduğu bir sömürü ve ölüm düzenini bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

İş cinayetlerinin tamamı önlenabilir olmasına rağmen, denetimlerin göstermelik, cezaların caydırıcılıktan uzak, taşeron çalışma sistemlerinin yaygın olduğu koşullarda her ay yüzlerce işçi yaşamını yitirmektedir. Bu tablonun son örnekleri, Tuzla Tersaneler Bölgesi'nde aynı hafta içinde meydana gelen iki ölümcül "kaza" olmuştur.

Yıldız Gemi Tersanesi'nde bir geminin yan yatması sonucu Ukraynalı işçi Vlasyuk Yevgen rampa kapağının altında kalarak yaşamını yitirmiş, çok sayıda işçi yaralanmıştır. Geminin devrilmesi; blok krikoların hatalı yerleştirilmesi, denge ve yük testlerinin yapılmaması ve işçilerin gemi altında çalışırken kaldırma sistemlerinin kilitlenmemesi gibi açık işçi sağlığı ve güvenliği ihlalleriyle doğrudan bağlantılıdır.

Yalnızca birkaç gün sonra, Torlak Tersanesi'nde, tadilatı yapılan bir geminin makine dairesinde karbondioksit tüpü patlaması sonucu 1 işçi hayatını kaybetmiş, 4 işçi yaralanmıştır. İlk incelemelere göre patlama, basınçlı tüpün kontrolsüz biçimde sökülmesi, ortamda yeterli havalandırmanın bulunmaması ve yangın-patlama riskine karşı hiçbir izolasyon önlemi alınmadan çalışmanın sürdürülmesi nedeniyle meydana gelmiştir.

Bu ihmaller, Tuzla ve Yalova tersanelerinde yıllardır süren taşeronlaştırma zincirinin ve "hız baskısının" ölümcül sonuçlarını bir kez daha gözler önüne sermiştir. İşçiler, ağır ve çok tehlikeli bir işkolunda, yüksek riskli kimyasallarla çalışmakta; ücretleri parça parça yatırılmakta, sigortaları çoğu zaman asgari ücret üzerinden yatırılmaktadır. Bu durum, hem ucuz emek sömürsünün hem de işçi sağlığı ve güvenliği ihlallerinin iç içe geçtiği bir tabloyu ortaya koymaktadır.

Nitekim Kuzey Star Tersanesi'nde, ücretleri ödenmediği için haklarına sahip çıkan 14 işçi bir çırpıda kapı önüne konulurken; aynı hız, işçilerin canını korumak söz konusu olduğunda gösterilmemiş, aynı hafta içinde iki işçi yaşamını yitirmiştir. İşçilerin alın teri için verdikleri mücadele bastırılmaya çalışılırken, iş cinayetlerinin önüne geçilmemekte, tersane patronları devletin teşvik ve muafiyetleriyle büyümeye devam etmektedir.

Bu Bağlamda;

1. Tuzla ve Yalova Tersaneler Bölgesi'nde son bir yıl içinde meydana gelen iş kazası ve iş cinayeti sayısı kaçtır? Bu kazalarda kaç işçi yaşamını yitirmiş, kaç işçi yaralanmıştır?
2. İşçilerin yaşadığı sorunlar karşısında, Bakanlığınız en son ne zaman tersanelere yönelik bir denetim gerçekleştirmiştir? Yapılan denetimler sonucunda hangi asıl işveren ve taşeron şirketlerde hangi hak ihlalleri tespit edilmiştir ve bu ihlaller karşısında ne tür yaptırımlar uygulanmıştır?
3. Tuzla ve Yalova'da yaşanan ölümler sonrasında bugüne kadar sonuçlanan, cezaya dönüşen kaç dosya vardır? Bu ölümlerin ardından bir tek tersane patronu dahi yargı önüne çıkarılmış mıdır?
4. 2008'den bu yana Tuzla'da yüzlerce işçinin yaşamını yitirdiği iş cinayetleri karşısında hangi tersane sahipleri ve alt işverenlere cezai yaptırım uygulanmıştır? Bu dönemde kaç tersane geçici ya da kalıcı biçimde kapatılmıştır?
5. Tuzla Tersaneler bölgesinde aynı hafta içinde iki ölüm yaşanmasına rağmen, Bakanlığınız neden acil kapsamlı denetim ve faaliyeti durdurma kararı almamıştır? Hangi tersanelerde geçici durdurma uygulanmıştır—uygulanmadıysa, neden?
6. Yıldız Gemi'de yaşanan iş cinayeti sonrası, ikinciye önlemek için hangi önleyici tedbirler (hemen denetim, riskli işlerin askıya alınması, kritik ekipman kontrolleri) devreye sokulmuştur?
7. Peşi sıra ölümlerden sonra müfettiş raporları tamamlanana dek yüksek riskli işleri (basıncılı kap, kaldırma/çekme, kapalı mahaller, gazlı ortamlar) geçici olarak durdurma yetkisi niçin kullanılmamıştır?
8. Torlak Tersanesi'nde gerçekleşen CO₂ tüpü patlaması anında sahada iş güvenliği uzmanı var mıydı? Varsa, sorumluluk zinciri ve imzalı risk değerlendirmesi nerededir?
9. Her iki iş cinayetinde de Olay anında saha sorumlusu, iş güvenliği uzmanı ve işveren vekili sahada mıydı? Acil ve Kurtarma/ilkyardım planı işletilmiş midir?
10. Her iki iş cinayetinde de işçilerin asıl işveren—alt işveren ilişkisi nasıldır? Zincirde kaç taşeron vardır? Tümlük sorumluluk kapsamında asıl işveren hakkında caydırıcı bir yaptırım uygulanması için sorumluluk alarak sürecin takipçisi olacak mısınız?
11. Tuzla tersanelerinde çalışan işçilerin büyük bölümü sigortasız ya da asgari ücret üzerinden sigortalı olarak gösterilmektedir. Bakanlığınız, bu hukuksuzluğa neden seyirci kalmaktadır?

12. Yıldız Gemi'de hayatını kaybeden Ukraynalı işçi dâhil, tersanelerde çalışan göçmenlerin çalışma izinleri, sigorta ve barınma denetimleri en son ne zaman yapılmıştır? Saptanan hukuksuzluklar ile ilgili olarak bir soruşturma başlatılmış mıdır?
13. Tuzla'daki tersaneler, yıllardır işçi ölümleriyle anılmasına rağmen aynı zamanda yatırım teşvikleri, KDV istisnaları ve gümrük muafiyetleriyle devlet tarafından desteklenmektedir. Bakanlığınız, bu teşvikleri verirken işçilerin hayatını hiçe sayan tersane patronlarının, bu cesareti devletin korumasından aldığını kabul etmekte midir?
14. Yalova'da Doğruyol, Gemak, Hatsan ve özellikle Koloğlu Holding'in Sefine Tersanesi'nde yaşanan işçi ölümleri ortadayken; aynı şirketler kamu ihaleleri ve yatırım teşvikleriyle ödüllendirilmeye devam etmektedir. Sefine ve bağlı şirketlere, gerçekleşen ölümler sonrası teşvik iptali, kamu ihalelerinden men ya da faaliyeti durdurma yönünde tek bir işlem dahi yapılmış mıdır, yapılmadıysa, neden?
15. Bakanlığınız, işçi ölümlerinin bu düzeyde devam ettiği bir ülkede hâlâ "İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası" kutlamaya devam ederken, bu ölümleri 'kader', 'fitrat', 'ihmal' gibi ifadelerle normalleştirmeyi mi görev edinmiştir?